

Sygn. akt VII U 1651/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: apl. adw. Maciej Wiśniewski

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2014 r. w Warszawie

sprawy I. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania I. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 29 sierpnia 2012 r. znak: (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od I. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **VII U 1651/12**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. B., działająca w imieniu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., w dniu 7 września 2012 r., złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 29 sierpnia 2012 r., znak: (...), stwierdzającej iż od dnia 1 marca 2012 r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

W treści odwołania ubezpieczona wskazała, że nie zgadza się z zarzutami przedstawionymi w decyzji. I. B. podniosła, że w toku postępowania wyjaśniającego, organ rentowy pominął dowody w postaci deklaracji podatkowych, z których wynika, że w 2012 r. z uwagi na dużą ilość zamówień o charakterze cyklicznym, spółka osiągnęła przychody, które stanowiły podstawę do zawarcia z nią umowy o pracę, a tym samym wynagrodzenia jej osobiście wykonywanej pracy związanej z prowadzeniem projektów oraz badań marketingowych, a także pośrednictwa handlowego pomiędzy polskimi i włoskimi firmami. Podkreśliła, iż nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego, który wskazał, że przyznano na jej rzecz wynagrodzenie za te same czynności, które wcześniej wykonywała nieodpłatnie. Zdaniem odwołującej charakter wykonywanych przez nią czynności w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. był inny, choćby z powodu

wcześniejszego braku zamówień i klientów, dla których mogłaby ona realizować badania i projekty. Tym samym w treści zaskarżonej decyzji organ rentowy niesłusznie i niezgodnie ze stanem faktycznym stwierdził, że powódka faktycznie nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (odwołanie k. 2-4).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie od spornej decyzji, wniósł na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podniósł, że ubezpieczona I. B. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od dnia 1 marca 2012 r. z tytułu wykonywania umowy o pracę w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku Prezesa zarządu, a już w dniu 11 maja 2012 r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego od dnia 13 maja 2012 r. w związku z zejściem w ciążę. Wobec powyższego organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające w celu prawidłowości dokonanego zgłoszenia i uznał, że umowa o pracę zawarta w dniu 4 listopada 2011 r. jest nieważna ze względu na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego. Stwierdził, że na podstawie tej umowy, wnioskodawczyni zostało przyznane wynagrodzenie w wysokości 10.000,00 zł za te same czynności, jakie wykonywała wcześniej nieodpłatnie w okresie od powołania zarządu spółki, tj. od dnia 23 marca 2010 r. Jednocześnie, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazał, że jednoosobowa spółka (a także spółka dwuosobowa, w której jeden ze współników zachował 99 akcji na 100 i ma pozycję dominującą) nie może być pracodawcą współnika, gdyż w takiej sytuacji dochodzi do skrzyżowania kompetencji powodujących zobowiązanie współnika do wykonywania swoich własnych poleceń jako prezesa zarządu, utrzymywania ze sobą stałych kontaktów w ramach czasu pracy i bieżącego rozliczania się przed sobą z funkcjonowania spółki. Zdaniem organu rentowego, w stosunku prawnym łączącym odwołującą ze spółką brak było elementu podporządkowania pracowniczego, a zatem nie można przyjąć, że został nawiązany ważny stosunek pracy, wobec czego zawarta przez skarżącą umowa nie może wywoływać skutków prawnych, odnoszących się do jej ubezpieczenia pracowniczego. Z tych też względów, decyzją z dnia 29 sierpnia 2012 r., znak: (...) organ rentowy stwierdził, że I. B. nie podlega ubezpieczeniom społecznym, jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (odpowiedź na odwołanie k. 6-7 a.s.).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca I. B., urodzona w dniu (...), w latach 2000-2010 przebywała we W., gdzie studiowała i pracowała na pół etatu we włoskiej firmie. Po powrocie do kraju w marcu 2010 r., odwołująca postanowiła założyć własną jednoosobową firmę, pn. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.”, która opierała się na kontaktach pozyskanych przez nią za granicą (zeznania odwołującej k. 169-171).

Przedmiot działalności spółki, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności został określony, jako: pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany, magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport, wynajem i dzierżawa, handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych, handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji, reklama, badanie rynku i opinii publicznej oraz pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana (akt notarialny za nr Rep. A. Nr (...)/2010 z dnia 23 marca 2010 r. k. 101-107 a.r.).

Na mocy umowy zawartej w dniu 19 sierpnia 2010 r. I. B. sprzedała na rzecz swojej matki J. O. 5 udziałów równych i niepodzielnych o łącznej wartości nominalnej 500,00 zł w kapitale zakładowym spółki prowadzonej pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.” (umowna kupna-sprzedaży z dnia 19 sierpnia 2010 r. k. 55-57 a.r.).

W dniu 4 listopada 2011 r. pomiędzy Spółką z o.o. (...), reprezentowaną przez J. O., a I. B. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony w wymiarze pełnego etatu. Dla odwołującej został ustalony następujący zakres obowiązków: reprezentowanie spółki wobec osób trzecich, dysponowanie prawem i zaciąganie zobowiązań w zakresie wyznaczonym umową spółki, nadzór i kontrola działalności spółki w ogólnym zakresie, rozwój przedsiębiorstwa w zakresie pozyskania kontrahentów, pracowników i innych niezbędnych zasobów, przyjmowanie i realizacja zleceń

na usługi Zakładu Pracy, informowanie osób/firm trafiających do Zakładu Pracy po raz pierwszy o możliwościach, asortymencie i jakości wykonywanych usług, udzielanie pomocy kontrahentom w zakresie wyboru możliwości i usług im proponowanych w oparciu o własne doświadczenie, koordynacja prac związanych z wykonywaniem przez Zakład Pracy usług: zatrudnianie i nadzór nad pracą podwykonawców, przekazywanie informacji niezbędnych do prawidłowego wykonania usługi, płynących od zlecającego wszystkim wykonawcom w celu zapewnienia sprawnej i jak najwyższej jakości usługi, tłumaczenie dokumentów dotyczących przedmiotu działalności Zakładu Pracy, negocjowanie i zawieranie umów dotyczących przedmiotu działalności Zakładu Pracy, śledzenie ogłoszeń o przetargach dotyczących przedmiotu działalności Zakładu Pracy, przygotowywanie i organizowanie udziału w przetargach, a także obowiązki związane z usługami Zakładu Pracy w ramach agencji marketingu i reklamy (zakres obowiązków k. 22 a.s., k. 7 a.r.).

W związku z zawartą umową o pracę, I. B. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od dnia 1 marca 2012 r. z tytułu wykonywania umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku Prezesa zarządu, za wynagrodzeniem zasadniczym, w kwocie 10.000,00 zł.

W złożonej dokumentacji, płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc luty 2012 r. wykazał kwotę 10.000,00 zł, a za miesiąc kwiecień 2012 r. wykazał kwotę 3.000,00 zł.

W dniu 11 maja 2012 r. do organu rentowego wpłynął wniosek I. B. o wypłatę na jej rzecz zasiłku chorobowego od dnia 13 maja 2012 r. w związku z zajściem w ciążę.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych wszczął w tym zakresie postępowanie administracyjne.

W toku przeprowadzonego postępowania osoba reprezentująca spółkę, J. O. złożyła w organie rentowym odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 czerwca 2012 r. i akt notarialny z dnia 23 marca 2010 r., z których wynikało, że I. B. jest jedynym współnikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 czerwca 2012 r. k. 49-51, k. 71-75 a.r.).

Na tej podstawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję nr (...) z dnia 18 czerwca 2012 r., stwierdzającą że I. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 1 marca 2012 r. oraz nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu, jako pracownik od dnia 1 marca 2012 r. (decyzja z dnia 18 czerwca 2012 r., znak: (...) k. 65-67 a.r.).

Od powyższej decyzji I. B. złożyła odwołanie wraz z dodatkową dokumentacją, z której wynikało że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie jest spółką jednoosobową, ponieważ w dniu 19 sierpnia 2010 r. odwołująca sprzedała 5 udziałów swojej matce J. O., pozostawiając sobie 495 udziałów. Do odwołania, I. B. załączyła również protokół Zgromadzenia (...) Sp. z o.o., z którego wynikało, że ustanowiła ona pełnomocnika w osobie J. O. do reprezentowania spółki w sprawie zawarcia umowy o pracę z drugim współnikiem I. B. (odwołanie k. 43-47 a.r., postanowienie k. 53 a.r., protokół Zgromadzenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. k. 59 a.r.).

Organ rentowy po przeanalizowaniu odwołania, wydał w dniu 6 sierpnia 2012 r. decyzję, uchylającą decyzję z dnia 18 czerwca 2012 r., wszczynając jednocześnie nowe postępowanie w sprawie (decyzja z dnia 6 sierpnia 2012 r., znak: (...) k. 37-39 a.r., zawiadomienie o ponownym wszczęciu postępowania k. 21-23 a.r.).

W oparciu o powyższe ustalenia organ rentowy w dniu 29 sierpnia 2012 r. wydał decyzję, mocą której ponownie uznał, że I. B. od dnia 1 marca 2012 r. nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, jako pracownik płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.” stwierdzając, iż umowa o pracę z dnia 4 listopada 2011 r. jest nieważna z uwagi na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego. Wskazał, iż na mocy tego aktu odwołującej zostało przyznane wynagrodzenie w wysokości 10.000,00 zł brutto od dnia 1 marca 2012 r. za te same czynności, jakie wykonywała wcześniej nieodpłatnie, w okresie od powołanie zarządu spółki, tj. od dnia 23 marca

2010 r. Podkreślił nadto, że jak wynika z przedstawionego zakresu obowiązków przedmiotowa umowa została zawarta na wykonywanie zarządu spółki. W tym przypadku stosunek pracy jest pozbawiony cech charakterystycznych dla tego stosunku, a w szczególności elementu podporządkowania (decyzja z dnia 29 sierpnia 2012 r., znak: (...) k. 1-3 a.r.).

I. B. odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, inicjując tym samym niniejsze postępowanie sądowe (k.2-4 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych ubezpieczonej. Autentyczność zgromadzonych dokumentów, przywołanych powyżej, ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron, dlatego Sąd Okręgowy uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Ustalając stan faktyczny, Sąd nie dał wiary zeznaniom odwołującej odnośnie jej twierdzeń o rzeczywistym wykonywaniu przez nią obowiązków pracowniczych, jak również o wysokości osiągniętego przez spółkę przychodu za rok 2012, który to przychód stanowił podstawę dla określenia jej wynagrodzenia w wysokości 10.000,00 zł, zwłaszcza że w 2011 r. spółka nie osiągnęła żadnego przychodu. Zeznania w tej części są ogólnikowe i enigmatyczne. Na ich poparcie odwołująca nie przedłożyła żadnych stosownych dokumentów, m.in. w postaci deklaracji o wysokości osiągniętych przez spółkę przychodów za 2012 r., a to na niej – stosownie do treści art. 6 k.c. – spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu. Z tych też względów – w ocenie Sądu – zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że zamiarem stron umowy z dnia 4 listopada 2011 r. nie było nawiązanie stosunku pracy, lecz skonstruowanie dla I. B. jak najkorzystniejszych warunków określających jej status jako pracownika, w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie I. B. od decyzji organu rentowego z dnia 29 sierpnia 2012 r., znak: (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym oraz chorobowemu podlegają pracownicy – osoby pozostające w stosunku pracy. Stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Natomiast art. 13 pkt. 1 wskazuje, że ubezpieczeniom tym podlegają pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Skoro forma wykonywania pracy decyduje o podstawie podlegania ubezpieczeniom społecznym oczywiste jest uprawnienie organu rentowego do kontroli zawieranych umów o pracę a następnie, w razie sporu, zakres kognicji sądu ubezpieczeń obejmuje badanie ważności danego stosunku prawnego.

Zgodnie z utrwalonym w doktrynie poglądem o tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 Kodeksu pracy (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. sygn. akt II UK 204/09). Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Definicja ustawowa stosunku pracy zawarta w art. 22 kodeksu pracy stanowi, że „przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem”. Zatem za podstawowe cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych należy uznać: dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia. Powstały w wyniku zawarcia umowy o pracę stosunek prawny musi charakteryzować się wszystkimi wyżej wymienionymi

cechami, w przeciwnym razie nie jest możliwe przyjęcie, że strony łączy stosunek pracy, a jedynie, że została zawarta pewnego rodzaju umowa, mająca za przedmiot świadczenia pracy, nie będąca jednak umową o pracę.

Umowę o pracę charakteryzuje m.in. stosunek zależności między pracownikiem i pracodawcą, polegający na podporządkowaniu pracownika pracodawcy przez czas wykonywania pracy i na obowiązku stosowania się do dyspozycji pracodawcy. Powyższe podporządkowanie rozumiane jest jako obowiązek osobistego wykonywania pracy przez pracownika w miejscu oraz czasie wyznaczonym przez pracodawcę, pod ścisłym jego kierownictwem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 lutego 2013 r. III AUa 804/12). Element podporządkowania jest traktowany, jako szczególnie istotny element konstrukcji umowy o pracę.

Za aktualny uznać należy pogląd, że sam fakt wykonywania czynności i pobierania za nie wynagrodzenia nie przesądza o charakterze umowy łączącej członka zarządu ze spółką. W wyroku z dnia 6 października 2004 r. (I PK 488/03) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ocena, czy z członkiem zarządu spółki handlowej została zawarta umowa o pracę zależy od okoliczności konkretnej sprawy, w szczególności od zachowania elementów konstrukcyjnych stosunku pracy, w tym w szczególności cechy podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy.

Stosunek pracy wymaga kooperacji dwóch podmiotów, z których jeden jest pracownikiem, a drugi pracodawcą. Oprócz elementów wskazanych w art. 22 § 1 kodeksu pracy zaistnieć muszą cechy kreujące ten stosunek i wyróżniające go od innych stosunków prawnych. Niewątpliwie taką cechą odróżniającą, będącą niezbędnym elementem, jak już wcześniej podkreślono, jest pracownicze podporządkowanie pracownika pracodawcy, co może budzić wątpliwości w przypadku osoby zarządzającej zakładem pracy w imieniu pracodawcy, gdy pracodawcą jest spółka, której pracownik jest jedynym udziałowcem, a do tego jedynym członkiem zarządu. Dla stwierdzenia, że w treści stosunku prawnego występują cechy pracowniczego podporządkowania z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika. Występowanie tej samej osoby fizycznej jednocześnie w kilku różnych rolach w tym zwłaszcza w roli jedynego wspólnika (udziałowca), osoby wykonującej wszystkie uprawnienia przysługujące zgromadzeniu wspólników, członka zarządu, w tym także jego prezesa oraz w charakterze pracownika spółki uniemożliwiają nawiązanie stosunku pracy gdyż jest on pozbawiony cech szeroko rozumianego podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy. Judykatura Sądu Najwyższego wyklucza możliwość, aby jedyny wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, będący prezesem jej jednoosobowego zarządu, był zatrudniony w charakterze pracownika, gdyż stanowiłoby to wyraz niemożliwego pojęciowo podporządkowania „samemu sobie” (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1995 r., I PZP 7/95, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1998 r., II UKN 131/98, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1998 r., II UKN 394/98, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., II UK 177/09).

Jednocześnie w wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 r. (II UK 177/09) Sąd Najwyższy wskazał, że nieważna jest umowa o pracę zawarta przez jedynego wspólnika spółki z o.o., za którą działa pełnomocnik ustanowiony w tym celu przez tegoż wspólnika, występującego w charakterze zgromadzenia wspólników. Taka umowa nie przestaje być czynnością prawną „z sobą samym” przez to tylko, że została zdziałana za pośrednictwem pełnomocnika. Z takiej umowy nie może - niezależnie od jej nazwy - powstać stosunek pracy, gdyż byłby on pozbawiony swej konstrukcyjnej cechy podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko organu rentowego, iż okoliczności faktyczne niniejszej sprawy wskazują na brak podporządkowania. Będąc - jednocześnie pracodawcą i pracownikiem, wnioskodawczyni faktycznie nie posiadała przełożonego, a w konsekwencji nie otrzymywała od nikogo poleceń służbowych, sama decydowała o swoim zakresie obowiązków, czasie i miejscu ich wykonywania. Sytuacja ta nie zmieniła się również z dniem 19 sierpnia 2010 r. po objęciu pięciu udziałów w spółce przez matkę odwołującej J. O.. Od tej pory odwołująca posiadała i tak zdecydowaną większość udziałów (495) w zgromadzeniu wspólników, a zatem jej pozycja jako wspólnika (od tej pory większościowego, a nie jedynego) nie uległa zasadniczej zmianie. W wyroku z dnia 3 sierpnia 2011 r. (I UK

8/11) Sąd Najwyższy wskazał, że w przypadku gdy udział w kapitale zakładowym spółki innych współników pozostaje iluzoryczny, nie można mówić o zatrudnieniu pracowniczym.

Samo zawarcie umowy o pracę nie stwarza tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym. Jeżeli bowiem czynność prawna, polegająca na zawarciu umowy o pracę została zawarta wyłącznie w celu uzyskania świadczeń pieniężnych z tytułu ochrony ubezpieczeniowej, umowę taką należy uznać za nieważną, jako zawartą dla pozorów, bądź też jako czynność sprzeczną z zasadami współzycia społecznego. Sąd podziela w tym względzie pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 321/04), zgodnie z którym umowę o pracę uważa się za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.), jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy. W podobnym sensie Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku z dnia 28 stycznia 2001 r. (II UKN 244/00), z dnia 2 czerwca 2006 r. (I UK 337/05), z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04) oraz z dnia 18 października 2005 r. (II UKI 43/05).

Jako że umowa o pracę z dnia 4 listopada 2011 r. nie była ważna ze względu na to, że nie wystąpiły wszystkie niezbędne elementy, aby można było uznać, że strony łączył stosunek pracy, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie I. B., działającej w imieniu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego (pkt. II) rozstrzygnięto zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. oraz zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

M.St.